

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 2 Januarij.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is / 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste postkantoor f 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander, te 's Hertogenbosch.

KERKELIJKE STAAT.

R O M E.

Men verneemt uit Ancona het overlijden van Z. Em. den Kardinaal *Cesar-Nembrini-Peroni-Gonzaga*, Kardinaal Priester van den titel der H. *Anastasia*, Bisschop van Ancona; hij was geboren te Ancona den 27 November 1768 en door *Pius VIII* den 27 Julij 1829, tot Kardinaal verheven. Hij stierf den 5 December aan de gevolgen eener langdurige ziekte. Er zijn thans geene Kardinalen meer, die door Z. H. *Pius VIII* benoemd zijn. Deze Paus had slechts vijf Kardinalen benoemd te weten de Kardinalen *Nembrini*, *Weld*, *Maxio*, de *Rohan* en de *Simone*, die alle overleden zijn. Drie zijn in den loop van dit jaar overleden, te weten de Kardinalen *Weld*, de *Simone* en *Nembrini*.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 31 December.

Uit Munster is ons (zegt de *Würtzb. Zeitung*) over de beklagenswaardige voorvallen van den 11 dezer, een vlugtig relaas toegekomen, volgens hetwelk aan den oloop van dien avond inzonderheid jonge lieden hadden deel genomen. Het getal der gekwetsten, volgens dit verhaal, bedraagt 65, waarvan 8 doodelijk gewond zijn. Eene der hoofd-oorzaken tot de kavallerie-charge schijnt geweest te zijn, dat door de studenten herhaaldelijk „*Leve Clemens Augustus!*” was geroepen geworden.

— De *Württembergische Zeitung* wil uit eene goede bron weten, dat de tot kapittel-beheerder te Keulen benoemde domdeken Dr. *Johannes Hüsgen* verklaard heeft zich met het persoonlijke beheer des Aartsbisdoms niet te kunnen belasten. Het domkapittel heeft diensvolgens, krachtens eene bepaling van het kanonieke regt het beheer in corpore op zich genomen; alle stukken worden door den Wij-Bisschop vrijheer *von Bayer* geteekend.

De *Kasselsche Zeitung* bevat hetzelfde bericht, voegende zij er slechts bij, dat Dr. *Hüsgen* verklaard had het beheer niet anders dan met magtiging van het hoofd der kerk te kunnen aanvaarden.

— Men schrijft van de Italiaansche Grenzen, dd. 17 December, het volgende:

Men meldt uit Rome, dat de H. Vader eene verklaring gedaan en openlijk afgekondigd heeft, waarin hij den Aartsbisschop *Clemens Augustus* te Keulen beslisterwijze in zijne bescherming neemt en bepaaldelijk verzekert, deszelfs apostolische magt te zullen handhaven. De krachtigste taal, welke men immer gewoon is geweest, van den H. Stoel te hooren, wordt in dit protest opgemerkt. Alle Italiaansche staten stellen groot belang in dezen strijd en zijn gespannen op deszelfs afloop. Men verwacht van de Pruisische regering een antwoord op de Pauselijke verklaring, waarna men eerst een juist oordeel over eene met den tegenwoordigen tijd zoo weinig in overeenkomst staande verwickeling zal kunnen vormen.

— Uit Berlijn wordt dd. 24 December geschreven, dat de daar uit de Rijn-Provinciën aangekomen deputatie, welke, zoo men zeide, ten doel had den Koning te bewegen de zaak met den Aartsbisschop van Keulen minder strengelijk te behandelen en tot een vergelijk te brengen, weder van daar zal vertrekken zonder bij Z. M. toegelaten te zijn.

E N G E L A N D.

LONDEN den 30 December

Men heeft de boodschap van den President van *Buren* ontvangen, bij de opening van het Congres der Vereenigde Staten. Na herinnerd te hebben, dat de buitenlandsche betrekkingen van het Bondgenootschap alle vredelievend zijn, behalve die met Mexiko, wijdt de President zijne boodschap geheel aan de banken, aan het finantieel stelsel en den verkoop der gronden. Hij stelt aan het Congres maatregelen voor, om den verkoop van onbebouwde gren-

den gemakkelijk te maken, hetzij door vermindering van den prijs hetzij door het aannemen van eene verhouding, naar gelang van de vruchtbaarheid van den bodem. Wat de banken betreft, hieromtrent bestaan groote moeilijkheden. Als men het aanwezen van eene soort van gouvernements-bank toelaat, waarin de staat-inkomsten zouden worden nedergelegd, zou men eene magt daarstellen, welke van die des volks onafhankelijk zou zijn; wanneer men de ontvangsten in verschillende banken des lands deponeert, kon het gebeuren, dat dezelve niet aan de opeisching van het bewind konden voldoen, ingevalle daartoe noodzakelijkheid bestond; en indien men de inkomsten in de handen van beambten stelde, zou zulks eene groote hoeveelheid klinkende munt uit den omloop brengen, en den handelstand aan gedurige en verderfelijke dobberingen van de geldmarkt bloot geven.

Even als de President *Jackson*, beschouwt de heer *van Buren* den invloed der banken als schadelijk voor de onafhankelijkheid der republiek; maar minder streng en onbuigzaam dan gene in zijne beginselen, verklaart hij, dat hij zijne overtuiging onderwerpen wil aan die van de volks-vertegenwoordiging.

De President heeft, in den loop dezer boodschap, kennis gegeven, dat nieuwe stappen bij het Britsche bestuur gedaan zijn, om tot eene regeling van het vraagstuk te komen nopens de Noord-Oostelijke grensscheiding van de Vereenigde Staten. (Waarom trent de Koning der Nederlanden, in der tijd, als scheidsregter is ingeroepen) Dit vraagstuk is reeds sedert 50 jaren aanhangig.

In de boodschap wordt geen woord gesproken van de schadevergoeding, welke, naar sommige dagbladen zoude verlangd worden, wegens het verbranden van koopwaren, aan burgers der Vereenigde Staten behoorende, tijdens het bombardement van Antwerpen. Van de twee gedeelten der Nederlanden wordt aldus gewag gemaakt: „Wij hebben onafgebrokene vriendschaps betrekkingen onderhouden met Holland, Zweden, Denemarken, Napels en België.”

F R A N K R I J K.

PARIS, den 30 December.

De heer *Dupin* is door de Kamer van afgevaardigden voor de zevende maal tot haren president verkozen; van de 348 leden hebben 213 voor hem gestemd. Wat de vice-presidenten aangaat, in de zitting van den 26sten zijn benoemd: de heeren *Calmon* met 275 stemmen en de heer *Cunin Gridaine* met 198; in die van den 27sten, de heer *Passy* met 206 en de heer *Jacqueminot* met 187 stemmen. Tot secretarissen zijn verkozen de heeren *Boissy d'Angas*, *Felix Real*, *Dubois* (van de BenedenLoire) en *Piscatory*. Van de vice-presidenten is alleen de heer *Passy*, en van de secretarissen alleen de heer *Dubois* nieuw aangekomen; maar desniettemin bestaat er groot verschil in den uitslag dezer benoemingen met die van de vorige zitting, wanneer men het getal der stemmen nagaat. Die van de thans benoemde leden van het bureau der kamer, welke tot de voormalige meerderheid, of de zoogenoemde doctrinairen behooren, hebben alle minder stemmen dan vroeger voor zich gehad; die van het linker centrum daarentegen veel meer; zelfs heeft het hoofd der zoogenaamde dynastieke oppositie, de heer *Odillon Barrot*, door de ondersteuning die door het linker centrum, of der tierspartij, aan de linkerkzijde of de gematigde oppositie, werd verleend, een aantal van 142 stemmen, om hem tot het vice-presidentschap te brengen, op zich vereenigd. In het algemeen blijkt, dat de doctrinaire partij haren invloed verloren heeft; het linker centrum daarentegen de overhand begint te krijgen en de linkerkzijde een' meerderen invloed. Het *Journal des Débats* komt rond voor de geleden verliezen uit; zijne eenige hoop is, dat, zoo men zich omtrent de personen heeft kunnen verstaan, men het over de beginselen niet eens zal kunnen worden. Het meent, dat men eene meerderheid van het linker centrum en de linkerkzijde er geen gouvernement kan bestaan, omdat deze

zich niet willen laten regeren; voorts voorspelt het, dat wanneer door de verbindtenis dier twee partijen, het linker centrum, met den heer *Thiers*, aan het hoofd zal zijn gekomen, hetzelfde aan de linkerzijde zal moeten gehoorzamen, of deze schandelijk zal verraden.

In de zitting der afgevaardigden van Donderdag heeft de heer *Nogaret*, die als oudsten in jaren voorloopig het presidentschap waarnam, met eene aanspraak den voorzitterstoel verlaten, waarop de heer *Dupin* dien bezette en voor het weder in hem gesteld vertrouwen zijnen dank betuigde. In zijne rede doordreef hij kortelijk de vorige en besloot met zijne overtuiging te kennen te geven, dat de tegenwoordige kamer behoudend zoude zijn: dat zij de factien beletten zou het hoofd op te steken, de bestaande regten handhaven, den teruggang beletten, benevens alle afwijkingen van de beginselen van het constitutioneel gouvernement. Handhaven en behouden, zou de leus der kamer zijn. — De kamer is vervolgens tot de benoeming van questors overgegaan en is dezelve thans geheel geconstitueerd.

— Mgr. de aartsbisschop heeft aan zijne onderhoorige geestelijkheid den navolgenden brief geschreven.

De toespraak van onzen H. Vader *Paus Gregorius XVI.*, uitgesproken in het op den 10 December van dit jaar gehouden Consistorie, betrekkelijk de zoo merkwaardige zaak van den eerwaardigen aartsbisschop van Keulen, zal voor de geheele kerk het onderwerp eener waarlijk wettige vreugde en eene groote verzachting in de onlangs gevoelde smart zijn, waarmede zij in den persoon van een haren waardigste herders is getroffen geweest. Deze toespraak, die door middel der drukpers is bekend gemaakt, zal allen twijfel doen ophouden, de vooringenomenheden verdwijnen, de twijfelachtige gemoderen overtuigen en diegenen meer en meer versterken, die aan de beginselen der gezonde leer en aan de regelen der heilige tucht getrouw zijn gebleven. Bij al die titels wordt zij eene plegtige instructie afkomstig van het middenpunt der eenheid, die met den eerbied, de erkentelijkheid en verschuldigde kinderlijke gehoorzaamheid aan den heiligen stoel zal ontvangen worden. Derhalve zult gij, even als de geestelijkheid van het bisdom en alle getrouwe Katholijken dezelve beschouwen als een gedenkstuk te meer van de pausselijke waakzaamheid en wijsheid en gij zult met hun eene nieuwe beweegreden vinden, om u in het vertrouwen te versterken, hetwelk zij ons altijd moeten inboezemen.

— De toespraak van den H. Vader over de zaak van Keulen, aan al de ambassadeurs en geaccrediteerde ministers bij den H. Stoel met eenen brief van den secretaris van staat onder dagteekening van den 10 December gezonden, waarbij zij verzocht worden om dezelve aan hunne hoven mede te deelen. De brief geeft een openlijk blijk van de smart welke de H. Vader door de handelingen van het Pruisisch gouvernement heeft ondervonden; eene onderneming die zoo als de H. Vader zegt, te gelijker tijd op het geestelijk gezag, op de pausselijke opperhoofdigheid, op de de wetten en zelfs op de Eenheid der Katholieke kerk aanslag maakt. *Ami.*

— Wij kunnen als zeker de tijding mede deelen der benoeming van Mgr. *Conret*, bisschop van Cayste, tot het bisdom van Beauvais. Mgr. de Bisschop van Beauvais, heeft uithoofde van zijne hooge jaren zijn ontslag gegeven, hetwelk op zijn dringend verzoek is aangenomen.

— De *Gazette des Tribunaux* meldt, dat een mandaat van voorgeleide door den Regter van instructie tegen den *Abbé Auxou* aangeklaagd van afzetterij is verleend, dit mandaat is niet ten uitvoer kunnen gelegd worden. *Auxou* heeft gevoeld dat het met zijne zaak slecht stond en de vlugt genomen.

L'Ami de la Religion dit mededeelende vraagt of er niet andere Predikanten der Fransche kerk zouden zijn, die men voor dergelijke wanbedrijven zou kunnen vervolgen? Voor eerst diegenen, welke geen Priesters zijn en beweren priesterlijke bedieningen te mogen uitoefenen zijn wezenlijk afzetteren, met zich eenen titel te geven, die zij niet hebben en met giften en aalmoezen aan te nemen voor bonne verrigtingen, die niet dan heiligschennend zijn.

— De H. Vader heeft het verzocht ontslag van Mgr. den Bisschop van Amiens aangenomen; het kapittel heeft de administratie van het bisdom aanvaard en tot dat einde Vikarissen Generaals benoemd.

— De *Gazette van Florence* deelt eene merkwaardige gebeurtenis mede. De eerwaarde heer *Jan Simon Cassioli*, Pastoor van *Trequenda* in Toskane, was den 21 October zijn honderste jaar ingetreden, hij genoot den besten welstand en celebreerde op zijn verjaardag eene Hoogmis in zijne kerk.

— Alhier heeft zich in den avond van den 28 December het gerucht verspreid, dat er bevelen waren gegeven, om een Fransch leger aan de noordoostelijke grenzen van het Rijk te doen samen-trekken. Naar het schijnt, was de eerste aanleiding tot dit gerucht gegeven door de aanzegging, die aan de te Parijs met verlof aan-

wezige officieren gedaan is, om zich onmiddellijk naar hunne garnizoenen te plaatsen te begeven. Op de Parijssche beurs van den 29 hebben de hie-omtrent in omloop zijnde geruchten eenige, hetwelk geene zeer belangrijke daling in den prijs der schuldbrieven doen ontstaan. De gewone bijzondere correspondentie uit Parijs bevestigt in een naschrift, dat van den 20 Dec., 's namiddags ten 4 ure, is gedagteekend, hieromtrent meer uitvoerige berigten, volgens welke het aan de noordoostelijke grenzen, in de rigting van Valenciennes, Mauberge en Metz bijeen te trekken Fransche leger uit 35,000 man zou bestaan, waarover naar men zeide, de Hertog van Orleans het opperbevel zou voeren. Reeds zouden bevelen gegeven zijn, om acht regementen voetvolk op den voet van oorlog te brengen en noordwaarts te doen trekken; terwijl het berigt eenige eskadrons ruitery en batterijen artillerie opnoemt, die tusschen den 1 en 3 Januarij van uit Meaux, Provins, la Fère en Vincennes dezelfde richting zouden moeten volgen. Nog vermeldt men in het berigt, dat het binnentrekken van eenige Pruisische regementen in de Rijnprovincien tot deze maatregelen aanleiding had gegeven. Ook spreekt men daarin van de mogelijkheid, dat of de stemming der bevolking in de Pruisische Rijnprovincien, of het over het Grünwald, in Luxemburg, opgerezzen geschil aan de Fransche regering tot het doen eener militair vertooning aanleiding kon hebben gegeven; terwijl die vertooning ook wel met den eenigzins wankelende toestand van het ministerie *Molé* in verband kon staan. — De volgende post uit Parijs, zal waarschijnlijk leeren of dit een en ander eenigen grond heeft. Enkele Parijssche bladen van den 29 zoo als bij voorbeeld de *Nation*, spreken reeds van het bijeentrekken van het observatie-leger, hetwelk, naar het zeggen van dit blad, uit 50,000 man zou bestaan.

— Men schrijft uit Bayonne dd. 24 December als volgt:

Don Carlos was den 20 nog te Amurice, zich met de organisatie der nieuwe expeditie bezig houdende; nopens het tijdstip van de-zelfver vertrek weet men niets met zekerheid.

In de rigting van St. Sebastiaan heeft men kanongebulder gehoord, door geenen uit- of invoer over de Spaansche grenzen te gedoogen dan over Behobia en Campfranc is de gemeenschap oneindig moeilijker geworden.

Bayonne, 27 December.

Generaal *Espartaco* bezond zich den 17 te Haro, terwijl zijne troepen langs den regter Ebro-oever van Logrono tot bij Miranda waren geëcheloneerd; het bevestigt zich, dat de opperbevelhebber naar Madrid vertrekt, niet om het portefeuille van oorlog te aanvaarden, maar om eenen hem behagenden persoon in het ministerie te doen zitting nemen; de Generaal *Latre* voert gedurende *Espartaco's* afwezigheid bevel over de armee.

Het Spaansche gouvernement heeft 27,000 piasters naar San Sebastian gezonden, ter betaling van het Engelsche hulpkorps.

N E D E R L A N D E N .

'SHERTOGENBOSCH, den 2 Januarij

Uit de Registers van den Burgerlijken Stand der Stad 's Hertogenbosch blijkt, dat gedurende den jare 1837, aldaar zijn geboren: 825 Kinderen, als: Jongens 428 en 394 Meisjes; waaronder 43 dood geboren of vóór de aangifte overledene Kinderen; onder deze zijn nog 3 kinderen begrepen, van welke het geslacht, als onvoldragene vruchten, niet is kunnen onderscheiden worden. Onder de geborenen zijn mede begrepen: 14 tweelingen en één drieling, welke laatste echter vóór de aangifte ter inschrijving in het Geboorte-Register, waren overleden.

Overledenen: 652.

Van het Mannelijk geslacht 355.

Van het Vrouwelijk geslacht 297.

Huwelijken: 200 paren.

— Bij besluit van 10 dezer, no. 3, is benoemd tot schoolopziener in de eerste afdeling van het derde schooldistrict in Zuid-Holland, de Heer *D. van Hinthopen Labberton*, predikant bij de Remonstrantsche gemeente te Gouda.

— Naar men van goederhand verneemt zijn er bij het gouvernement nog steeds deliberatien aanhangig over de gedane aanvraag tot het aannemen van een ijzeren spoorweg van Haarlem op Rotterdam. Naar het zich laat aanzien zal het onderzoek, hetwelk ten dezen wordt bewerkstelligd, wel eenigen tijd vorderen, zoodat deze zaak voorloopig hangende zal blijven.

— Men meldt uit Arnhem, van den 29 December:

Dezer dagen zijn de rivieren aanmerkelijk gewassen, en dezelve blijft nog toenemen. Uit het graafschap Zutphen berigt men,

Wij riviertje de Berkel dezor dagen eene buitengewone, zelfs ongehoorde hoogte had bereikt; zie hier wat men ons daarvan meldt:

„De Berkel ontspringt twee uur boven Coesveld, in Pruissen, en is aldaar een niets beteekenend beekje, loopt verder langs Gesker, Stad John en Vreden; terwijl dezelve steeds door in deze bergachtige streek ontspringende beekjes wordt gevoed, en aan het zoogenaamde Oldenkotte, onder het dorpje Rekken, in Gelderland valt.

„Van af Dingsdag avond, den 19 dezer, viel, bij eene donkere lucht, een aanhoudend dikke regen, welke nagenoeg, zonder tusschenpoozen, 36 uur aanhield, ten gevolge waarvan, in den nacht van laatstleden Woensdag op Donderdag, de Berkel tot eene ongekende hoogte opliep, de lage landerijen overstroomde, de woningen gedeeltelijk onder water zette en met eene vreeselijke vaart langs Eibergen, Borculo, Lochem, Almen en Warnsveld stroomde, (waardoor vele waterleidingen, met deze rivier in betrekking staande, en welke zelfs meer landwaarts gelegen waren, werden opgevuld), hunne boorden overstroomde, met geweld over verscheidene wegen vloeide, de communicatie van de eene tot de andere plaats belemmerde, bruggen beschadigde en duikers geheel deed wegdrijven, zoodat de gemeenschap van Vreden met Rekken, en van Eibergen met Borculo, langs de zuidzijde der Berkel, II. Donderdag en gedeeltelijk den daar op volgenden dag, was gestremd.

In Rekken stonden alle eenigszins laag gelegene huizen, welke niet door dammen waren omringd, in het water, even als onder Eibergen, alwaar hetzelfde tot op de straten, tusschen en voor de aan elkander gebouwde woningen drong. De aldaar, tot communicatie met de overzijde der Berkel, in den voorleden zomer, onder directie van den waterstaat gelegde kapitale dijk zoude overstromd geworden zijn, indien niet de ingezetenen dier gemeente, tot laat in den avond van dien dag, hadden aangehouden, met gezegden dijk, langs de oostzijde te versterken en te verhoogen, waardoor zij de voldoening erlangden, een kostbaar werk te mogen behouden. De al verder en ter zijde gelegene dorpen Neede, Geesteren, Gelselaar, de buurtschap Haarlo, onder Borculo, en andere lage streken langs Lochem tot aan Zutphen, waarop het afkomende Berkelwater kon werken, werden meer of min geïnnundeerd.

— De Amsterdamsche Courant meldt het volgende onder dagteekening van den 28 December jl.

„Een brand, geweldiger en van verschrikkelijker uitwerkselen, dan in langen tijd te Amsterdam gezien was, heeft hier in den afgelopen nacht gewoed. Hij ontstond tusschen één en half twee ure, in het huis no. 62, Warmoesstraat, tusschen de Enge en Wijde Kerkstegen, en wel in het benedendeel van hetzelfde, dat door den boek- en kunsthandelaar *M. L. Eigeman* bewoond werd. De uitbarsting was zoo geweldig, dat in een oogenblik geheel het huis in vlam stond, en het vuur zich aan de belendende woningen en aan drie daarover liggende mededeelde.

„Men heeft, helaas! alle reden om te onderstellen, dat bij deze ramp niet minder dan zes menschenlevens verloren zijn gegaan. Er worden namelijk vermist de weduwe *Jacot*, huurster van het huis, met hare drie dochters, jonge meisjes van 10, 18 en 24 jaren, mevrouw de weduwe *Akerstoot* en de bovengenoemde heer *Eigeman*. Van al de bewoners heeft, voor zoo ver men weet, zich niemand gered, dan zekere *Duitscher*, zoo men meent *Taks* genaamd, en die met levensgevaar uit het vuur ontkomen is.

„De zoon der weduwe *Jacot*, een jongeling van 16 jaren, die zich aan de overzijde der straat, ten huize van den winkelier *von Schmidt*, bevond (bij wien men zegt dat hij als winkelbediende geplaatst is) heeft nog pogingen aangewend om zijne moeder en zusters, welker angstgeschreeuw hij hoorde, te redden, doch vruchteloos.

„Het huis is geheel uitgebrand en de omringende woningen hebben mede veel geleden.

„Drie en twintig spuiten zijn werkzaam geweest, en ondanks het verschrikkelijke der omstandigheden hebben er bij de blussching zelfs geene verdere ongelukken plaats gehad.

„Te half drie ure ontvangen wij de tijding, dat er drie, door verscherping zeer misvormde lijken van onder het puin zijn opgedolven en naar het gasthuis gebracht.

„Ten drie ure wordt ons hetzelfde bericht gebracht omtrent nog twee anderen; zoodat men nu van het ellendig omkomen van vijf der zes vermiste personen de treurige zekerheid heeft.

„Ruim half vier is dok het zesde en laatste lijk gevonden.”

GESTICHTEN VAN OPENBAAR ONDERWIJS TE ROME.

In deze beroemde stad telt men vele gestichten van openbaar onderwijs. De voornaamste zijn de universiteit *de la Sapienza* en het *Romeinsch kollegie*.

De universiteit werd in 1303 door Paus *Bonifacius VIII.* gesticht doch derzelver wezenlijke oprigting dagteekent van het Paus-

schap van *Leo X* die in dit gesticht 103 leeraars stoelen plaatste. Een Latijnsch opschrift: *Initium Sapientiae timor Domini.* (De vreeze des Heere is het beginsel der wijsheid), geplaatst door *Michel Angelo* aan den hoofdingang van het gebouw, hetwelk hij voor deze universiteit vervaardigde, was de oorsprong van den naam, onder welken dit gesticht bekend is. *Alexander VII* begiffigde deze universiteit met eene rijke bibliotheek en plantentuin. Vele vroegere leeraarsplaatsen hebben opgehouden te bestaan. Alzoo wordt de Astrologie in de hoofdstad der Christenwereld niet meer onderw-

zen doch al de nuttige stoelen zijn behouden gebleven. In 1809 telde men 33 hoogleeraren; thans zijn er 42; het getal leerlingen verandert telken jare en daar al de graden aan de *Sapienza* moeten verkregen worden, worden de cursus over het algemeen zeer gevolgd.

Volgens eene nieuwe regeling gedaan door *Leo XII* is de universiteit thans uit vijf kollegien, die gelijk staan met onze vijf faculteiten, zamengesteld. Die kollegien zijn de godgeleerdheid, de regtsgeleerdheid, de geneeskunde, de wijsbegeerte en algemeene letterkunde.

Een Rector en een Kardinaal, Aarts-Kanselier zijn aan het hoofd der universiteit.

Het theologisch kollegie heeft vijf stoelen, te weten: voor het heilig schrift, de leerstellige godgeleerdheid, de scolastieke godgeleerdheid, de gewijde wetsprekendheid en de gewijde natuurkunde.

Het kollegie voor de regtsgeleerdheid telt zeven stoelen namelijk het natuur en volkeren-regt; de instituten van het openbaar kerkelijk regt, de kanonieke instituten, de kanonieke tekst, de burgerlijke instituten, de burgerlijke tekst en de criminele wetten.

In het kollegie voor de geneeskunde zijn dertien zetels toegewijd aan de ontleedkunde, Physiologie, schei- en plantenkunde, de pathologie, de gezondheidsleer, de natuurlijke geschiedenis, de chirurgie, de vroedkunde, de clinische wondheilkunde en de kruidmengkunde.

Het kollegie voor de wijsbegeerte telt elf hoogleeraren voor de logica, bovennatuurkunde, zedekunde, algebra, wis- en natuurkunde, rekenkunde, de mechaniek de waterleer, de gezigt- en sterrekunde de grafische meetkunde en de delfstofkunde.

Het erkundig kollegie heeft zes hoogleeraren, welke onderwijs geven in de oudheidkunde, de wetsprekendheid, en in de grieksche, hebreuwsche, arabische en sijrochaldeuwsche talen.

Het getal lessen voor elken leeraarstoel in de onderscheidene kollegien gaat geene zestig te boven in het jaar, de fractementen zijn van 642 tot 2140 franken bepaald. Paus *Leo XII* heeft de zelfde zoo laag gesteld. De jaarlijksche kosten voor de Universiteit gaan geene 60,000 franken te boven. Deze som wordt gevonden voor 3,500 franken uit de inkomsten der eigendommen van de Universiteit; 7000 franken worden door de leerlingen voor de onderscheidene graden betaald; het overige der uitgaven wordt of uit de schatkist of door de stad Rome bijgedragen.

Het Roomsche kollegie, gesticht door *Gregorius XIII* kan als eene tweede Universiteit beschouwd worden. Het heeft dit voorregt boven de *Sapienza* van een aanzienlijk getal pensionnairen tot leerlingen in deszelfs uitgestrekte gebouwen te kunnen opnemen.

De hoogleeraren zijn ten getalle van vijf voor de Godgeleerdheid, vijf voor de natuur en wiskunde, vier voor de schoone letteren, en zes voor de latijnsche en andere talen; daarenboven telt men aldaar vijf directeuren van het Observatorium; twee directeuren der kabinetten van oudheden en natuurlijke geschiedenis, twee bibliothecarissen en eenige beambten.

Men kan het Observatorium van dit kollegie niet zonder gevoel van eerbied binnentreden, vermits het daar de plaats is dat *Galileus* zijne eerste opmerkingen gedaan heeft.

Dit Roomsche kollegie heeft geene inkomsten. De vastgestelde uitgaven ten bedrage van 38,000 franken worden door het gouvernement of de stad betaald.

De andere gestichten voor het openbaar onderwijs te Rome zijn het kollegie *Clementino*, hetwelk door de Zusters, Somasken genaamd, bestuurd wordt, de kollegien van *Labine*, *Salviati*, *Ghislieri* en dat van de *H. Agnes*, gesticht door het huis *Doria*; doch al die kollegien zijn eerder pensionnaten voor de behoeftige jeugd dan wel gestichten van onderwijs, uithoofde de leerlingen gewoonlijk de Cursus der Universiteiten volgen. De twee kollegien van de paters *Scalopi* moeten onder de hierboven genoemde gestichten niet begrepen worden, want deze hebben een aanzienlijk inkomen, tellen achttien hoogleeraren en meer dan 250 leerlingen.

Eindelijk bestaan te Rome acht gestichten voor het middelbaar onderwijs door vreemde natien opgerigt, zoo als het Duitsch, het Hongarisch kollegie en meer andere, die van deszelfs oprigting af jonge lieden uit onderscheidene natien opnamen, om onderwijs te genieten in datgene, wat zij in hun land niet konden leeren.

Buiten Rome wordt alleen het klassiek onderwijs in de seminariën en in een klein getal kollegien aan de Barnabiten en die van *Scolopi* toebehoorende, gegeven; ook moet men opmerken dat al de jonge lieden van de bemiddelde klasse hun onderwijs in de hoofdstad ontvangen.

Dit onderwijs heeft voornamelijk ten onderwerp het latijn, eene taal waarvan de grondige kennis nergens meer dan te Rome verspreid is, benevens de grondbeginselen der grieksche taal, de oude geschiedenis, der oudheid- en letterkunde, welke de opvoeding der jonge lieden uitmaken, die zich noch voor de kerk, noch voor de pleitzaal, noch voor de geneeskunde opleiden.

In weerwil dat het mutueel onderwijs verboden is, wordt het lager onderwijs aan de bevolking in ruime mate aangeboden. Zestig scholen in onderscheidene wijken der stad, worden door leeken bestuurd, elk leerling betaalt maandelijks van 1 franc 55 centimes tot 22 franken 55 centimes.

Er zijn 55 scholen waarin gratis onderwijs wordt gegeven en de kinderen onderwezen worden in het lezen, schrijven, rekenen, handteekenen, in de Italiaansche en Fransche talen en in sommige scholen ook in het latijn.

De eerste dezer scholen werd onder den naam van *Scoule Pie* in 1579 door een Spaansch religieus gebouwd, die voor dit gesticht een paleis kocht, hetwelk hij uit zijne eigene penningen betaalde.

Een wezenlijk voorbeeld van volks-school is de *Strada Gintia*, alwaar dagelijks de jonge werklieden worden toegelaten.

Sedert 1748 bestaat ook te Rome eene school voor doofstommen, in navolging van die, welke door den eerwaardigen Abbé de l'Épée is gesticht.

De reglementen dezer onderscheidene scholen zijn zeer wijs gemaakt. Alle drift en oplopendheid der meesters, zelfs in hunne woorden, worden daarbij verboden.

Alzoo bestaan er thans in de hoofdstad der Christenwereld 372 scholen voor het lager onderwijs, 482 onderwijzers en 14000 leerlingen van heider kunne van vijf tot twaalf jaren.

In een volgend nummer zullen wij een nader verslag over de onderscheidene gestichten van liefdadigheid, van kunsten en wetenschappen enz. in die stad geven.

STATISTIEK.

Volgens officiële, door het ministerie van financien ingewonnen opgaven, bestond in het jaar 1836 de bevolking van het eigenlijke Russische Keizerrijk en van de onderscheidene, daarin ingelijfde landstrecken uit veel meer dan 60 miljoenen zielen. Onder de tot de Grieksche kerk behorende ingezetenen, telde de geestelijke stand er 503,895; de geestelijke stand van de overige in het rijk toegelatene godsdiensten bedroeg 34,502 personen. Tot den erfelijken adel behoorden 538,160, tot den persoonlijken adel 153,159, tot den lagere burgerstand, waarbij de hun afscheid bekomen hebbende soldaten gerekend worden, 424,490 personen. Het aantal der tijdelijk in het Rijk hun verblijf houdende buitenlanders beliep 37,329; dat der in kolonien gevestigde, geregelde krijgslieden, der onderscheidene kosakken-korpsen aan den Don, in Tschernomorie, aan den Ural en in Kaukasie, der linietroepen in Siberie en der onregelmatige benden Baschkiren en Kalmukken, met hunne vrouwen en kinderen, 1,932,65 personen. De bevolking der steden, voor zoo veel de ingezetenen tot de middel en lagere klasse behooren, bedroeg, volgens de laatstelijk herziene telling, 4,175,869 personen. Daarvan worden tot den handelstand 251,961, en tot de leden der gilden en handwerklieden gerekend 2,773,416 zielen. De bevolking van het platte land bedroeg 44,826,588 zielen, waaronder 21,463,993 kroonboeren en 23,362,595 aan grondbezitters behorende boeren. De rondzwervende volkstammen, zoo als de Kalmukken, Kirgisen

en andere Mohammedaansche horden in Kaukasie, telden 507,697 zielen, en de bevolking van het geheele gebied aan de overzijde van den Kaukasus bedroeg 1,378,297 personen. De bevolking van het Koninkrijk Polen komt voor 4,188,222 zielen in rekening; die van het groot-Vorstendom Finland voor 1,372,122 zielen; en die der aan de Russisch-Amerikaansche handelmaatschappij behorende kolonien voor 60,963 zielen. Deze getallen maken bijeengeteld reeds eene volksmenigte van 59,333,566 zielen uit. Daaronder zijn echter niet berekend: de bij de regelmatige troepen-korpsen van het leger te lande en op de vloot dienende manschappen van ondergeschikten rang, de met onbepaald verlof weggezondene krijgslieden met hunne vrouwen en kinderen, de tusschen de zwarte en Kaspische zeeën, in de bergkloven van den Kaukasus woonschichtige, wobste volkstammen, wier aantal men op 1,445,000 zielen schatten kan, en eindelijk de stammen der Kirgisen, die tusschen de Amie van Orenburg en van Siberie gevestigd zijn, onder Russische leenroerigheid staan, en waarvan de sterkte niet nauwkeurig bepaald kan worden. Alles te zamen genomen, kan men altho' de bevolking der geheele Russische Monarchie op ver over de 62 millioen menschen schatten. — Ten overvloede wordt bij dit bericht nog gevoegd, dat terwijl bij vroegere volkstellingen in Rusland alleen het mannelijk geslacht in aanmerking kwam, onder de opgegevene getalen de ingezetenen van beiderlei kunne begrepen zijn.

De Notaris M O L H U Y S E N, residerende te Vught, zal aldaar Verkoopen:
Op Vrijdag den 5 Januarij 1838, aan den Heikant, voor den Heer H. DE GRUYTER, c. a.: Een partij SCHAARHOUT en KLOMPBOOMEN.
Op Maandag den 8 Januarij, te Cromvoirt, voor den Heer F. VAN GULICK, c. s. Een partij SCHAARHOUT, MASTEN en BERKENBOOMEN.
Op Woensdag den 10 Januarij op Voorburg, te Vught: Een partij SCHAARHOUT en 23 Koopen zware EIKENBOOMEN, alle geschikt voor Timmerhout.
Op Dingsdag den 16 Januarij, in de Leegstraat, voor den Hoog Eerw. Heer T. D. VAN BERKEL: Een partij SCHAARHOUT.

Une FAMILLE distinguée dans une Ville de la Gueldre en Hollande, demande pour le mois de Mai prochain, auprès de trois Enfants, une **GOVERNANTE de la Religion Catholique**, muni de bons certificats, concernant son instruction, son caractère et sa moralité, outre le Français, l'Histoire et la Géographie, on désirerait aussi l'enseignement par principes des langues Anglaise ou Allemande, la Musique, ou le dessin et les ouvrages d'utilité et d'agrément, on est prié de détailler ses conditions. et s'adresser par des lettres affranchies sous l'initiale X. au Bureau de cette Feuille.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Parijs waren de fondsen den 28 December genoteerd: 5 pCt. 107,80; 3 pCt. 78,85; Nap. r. 97,95; Spanje 20²/₈; Port. 19³/₈; Rom. L. 100²/₈.
 Te Antwerpen waren de fondsen den 29 December genoteerd: Belgie 101; O. Met. 105; Spanje Ardoin 19¹/₈; Nap. rent 91⁵/₈; Sicil. 90¹/₈; Certif. te Antw. 98²/₈; Braz. 79²/₈, 78¹/₈; — Wisselkoers op Amst. en Rott. ¹/₄ pCt. pr. pap.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

Maandag 1 Januarij, ten vier ure.
 Werk. schuld 2¹/₂ pCt. 52¹/₈, ¹/₈, ⁹/₁₆, ⁵/₈, Dito 5 pCt. 100²/₈; ¹/₄, Kans. f 229¹/₁₆, Amort. Synd. 4¹/₂ pCt. 93³/₁₆, ¹³/₁₆, Dito 3¹/₂ pCt. 76¹/₂, Handel. 171¹/₂, ³/₂, ¹/₂, Dito 5 pCt. 99²/₁₆, ¹/₈, Ardoins van 85 p, st. 197¹/₁₆, Met. 5 pCt. 101, Columb. 167²/₈, ³/₁₆, ⁷/₈, Braziliën 75¹/₂, 77¹/₂, 76.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN TE AMSTERDAM. Den 27 December 1837.

Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten		
kners.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	koers.	4 1/2 ure.
Nederl. Werk. sch. k 2 1/2 pCt.	53 ³ / ₁₆	53 ⁷ / ₈	PORTUGAL, Obl. te Lond. 5 pCt.			PRUISSEN, dito dito R. 50.		
Dito dito	101 ¹ / ₁₆	101 ⁷ / ₈	Dito dito	183 ¹ / ₁₆		Negot. Lond. 1830.... 4 pCt.		
Uitgestelde schuld			NAPELS. Cert. bij L. et H. 5			OUTENB. Aand. L. fl. 100		
Kans. bij van dit			Dito bij Falconh. et C. 5	92 ¹ / ₂		Dito dito fl. 250		
Amortisatie Synd. 4 1/2 pCt.		93 ³ / ₁₆	Leen. te L. bij Buis. 5	101		Metalliek	401	180 ¹ / ₈
Dito dito			Aandelen Tavoliers			Dito		
Handel. Maatschappij	172 ¹ / ₁₆	172 ¹ / ₂	Dito te Parijs			Dito te Londen gen...	3	
Nieuwe dito			Russ. Obl. Hope 179 ¹ / ₁₆	104 ³ / ₁₆		Dito	2 1/8	
O. f. Leening			Dito dito 183 ¹ / ₁₆	104 ⁷ / ₁₆	105 ¹ / ₁₆	Ween: Bank Goll et C. 5		
Engl. Ing. Grooth. 3			Cert. bij dito 183 ¹ / ₁₆	96 ³ / ₁₆	96 ⁷ / ₁₆	Dito	4	
ENGLAND, dito			Obligatien te Londen 5			N. Weener Aand. fl. 500		
SPANJE, L. bij Ard. 85 p. st 5		197 ¹ / ₈	Certificat te Hamburg 5			DENEMARK, L. te Lond. 2	73	
Dito bij dit, onb. stuk.	193 ¹ / ₁₆		Inscrip. in Assig. 6	66 ⁷ / ₈	66 ¹ / ₁₆	BRAZILIËN, dito. Rottsch. 5	79 ¹ / ₁₆	79 ¹ / ₈
Passive	197 ¹ / ₁₆		Certificaten van dit 6	67	67 ¹ / ₈	DARMASTADT, Aand. bij Lot.		
Defensief			POLEN, Aand. Lou. fl. 300.			Russ. Fr. Aand. 500 fr.		
Fransche Uitgestelde				137		Dito 100 fr.		
Engelsche Uitgestelde								